

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ПІДВИЩЕНІ ЕФЕКТИВНОСТІ АНАЛІТИЧНОЇ ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ

Рушієм розвитку суспільства є науково-технічний прогрес, який створює можливості для удосконалення матеріальної бази національної економіки, проте, зумовлює соціальне напруження в суспільстві через зменшення робочих місць. Останнім часом, розвиток науково-технічного прогресу пов'язують з інноваційним чинником - штучним інтелектом (ШІ). Особливо його вплив спостерігаємо у військовій сфері, медицині, сільському господарстві тощо. ШІ, за вікіпедією, є розділом комп'ютерної лінгвістики та інформатики, який швидко розвивається, і зосереджений на розробці інтелектуальних машин, здатних виконувати завдання, які зазвичай потребують людського інтелекту. Системи ШІ створені для навчання на досвіді, розпізнавання об'єктів і ухвалення рішень на основі вхідних даних. Проте, точного визначення цієї науки немає, оскільки філософи не одностайні в оцінці сутності та статусу людського інтелекту. Крім того, немає і точного критерію досягнення комп'ютером *«розумності»*, хоча існує багато підходів як до розуміння задач ШІ, так і до створення інтелектуальних систем [1].

Технологія ШІ передбачає розробку методів моделювання і охоплює різноманітні напрями, зокрема розробку інтелектуальних роботів, машинне навчання, обробку природної мови, формування експертних систем тощо. Метою ШІ є не тільки обслуговування різних технологій найчастіше виробничих, (а сьогодні – військових), створення комфортних умов для життя людини, але й допомога у вирішенні складних ситуацій/проблем, тобто забезпечує/оптимізує прийняття/підтримку управлінських рішень. Для цього ШІ має можливості оцінювати ситуації/проблеми, використовуючи алгоритми різних методів, які можуть допомогти ухвалювати рішення з врахуванням

конкретних умов. Такий підхід реалізується в методології експертних систем та алгоритмах підтримки ухвалених рішень. Проте, ми поділяємо відповідь Chat GPT на запитання «Чи замінить ШІ бухгалтера?», зміст якої акцентує увагу, що ШІ може значно полегшити роботу бухгалтера, але його роль залишається важливою в контексті аналізу, стратегічного планування та прийняття рішень, що потребують особливо глибокого розуміння фінансових проблем [2].

Співставлення функцій, притаманних ШІ та стадій аналітичної функції управління (діагностика, синтез і прогноз) [3], є підставою для твердження про співпадіння траєкторій їх реалізації, а саме, ШІ забезпечує комп'ютеризацію процесу, що оптимізує можливості й оперативність формування аналітичної інформації - передумову своєчасності розробки і підтримки управлінських рішень, а сутнісна основа аналітичної функції – теоретичні засади підвищення їх якості та ефективності.

З вищесказаного можна зробити висновок, хоча в більшості випадків алгоритм розв'язання ситуації/проблеми невідомий наперед, оскільки вони досить різні і стандартних правил, практично, не існує, проте ШІ допомагає розпізнати ситуацію/проблему з виявленням причин їх виникнення (стадія діагностики аналітичної функції управління) і забезпечити синтез можливих варіантів їх вирішення (стадія синтезу), а з врахуванням певних обмежень і умов запропонувати альтернативне управлінське рішення (стадія прогнозу). Проте, ШІ поки що залишається інструментом, який допомагає людині у вирішенні різних задач. З часом, коли його навчання стане успішнішим, критерієм якого є оцінка досягнення ШІ визначеної мети, необхідно передбачити запобіжники для його розумного/гуманного використання у всіх сферах людського життя.

Література

- 1.uk.wikipedia.org › wiki › Штучний_інтелект (дата звернення 27.08.2024р.).
- 2.Chat GPT (дата звернення 29.08.2024р.).
- 3.Савчук В. К., Садовська І. Б., Богданюк О. В. Аналітичний контроль витрат виробництва і собівартості сільськогосподарської продукції. Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки), 2.2022.